

આપણી એચ.સી.જી.

AAPNI HCG is a Bilingual Monthly, Published on 7th of Every Month

Volume No. 04 | Issue No. 02 | May 2021 | Retail Price : Rs. 10/- | Annual Sub. : Rs. 100/-

એચ્સીજી હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર આપણી આરોગ્ય સેવામાં

૫ વર્ષ

સહખતાપૂર્વક પૂર્ણ

અમારી ક્ષમતાઓમાં વિશ્વાસ કરવા બદલ આભાર

આગામી વર્ષોમાં પણ આ વિશ્વાસને વધુ મજબુત બનાવવા
માટે પ્રયત્નશીલ અને કટિબદ્ધ છીએ.

Chief Editor

Dr. Bharat Gadhavi
Regional Director,
HCG Hospitals - Gujarat

Contributors

Dr. Siddhrajsinh Vala
Consultant - Cardiologist
Head - Dept. of Cardiology
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Anuj Agarwal
Consultant - Cardiologist
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Brajmohan Singh
Director - CTVS
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Shubhdev Bhattacharya
Consultant - CTVS
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Manish Patni
Consultant - Neuro Physician
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Nirav Thadeshwar
Consultant - Surgical Oncologist
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Pushpendra Hirpara
Consultant - Radiation Oncologist
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Harpalsinh Dabhi
Consultant - Pulmonologist &
Intnsivist
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Parthraj Umat
Consultant - Emergency Medicine
& Intnsivist
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Girish Dave
Consultant - General Surgeon
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. BS Ajaikumar

Chairman - HCG Group

Chairman Message

At HCG, it has been our constant endeavour to redefine the future of healthcare, through specializing across infertility, tertiary care, cancer care and advanced diagnosis. We have been constantly designing, building and managing healthcare centres with a steadfast vision of bringing core clinical services under one roof. Our intent is to help patients achieve a longer and better life. With a widespread network, HCG makes advanced health care accessible to millions of people, who would otherwise have to undergo temporary relocation or travelling distances for treatment. While transforming the healthcare scenario of the country, HCG also adapts latest technologies to stay ahead.

In today's health scenario where we have a wide choice among hospitals and health care centres, we usually tend to ignore the clinical expertise & facilities of the hospitals. This in turn may lead to visiting multiple hospitals to gain holistic treatment. But, fortunately at HCG, we offer comprehensive healthcare under one roof. Evidence based medicine protocols are followed and treatments are planned according to the standard guidelines. Infection Control protocols and other quality benchmarks are proudly achieved. Doctors at HCG are highly trained, experienced and continuously undergo various International training programs to keep themselves apprised with the latest updates in the respective fields.

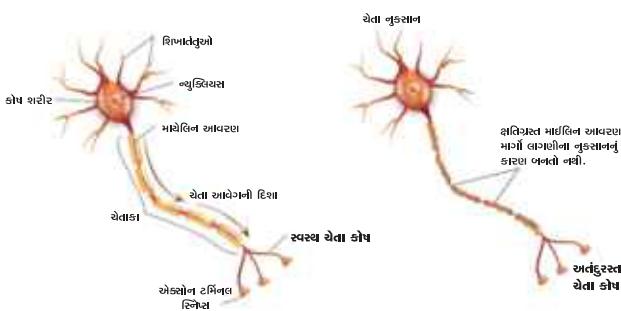
Taking into account of the increase in lifestyle related diseases, initiatives are taken to educate the community by various awareness programs. HCG also offers affordable health check up packages to encourage regular screening, so that disease can be detected at an early stage and quality of life can be maintained. We invite you all to be a part of our awareness programs and be the fire to ignite a bright light that will lead all of us to healthier future. You can follow us on social media or visit our website to know about the upcoming events.

ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી

ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી એટલે શું ?

ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી એટલે ડાયાબિટીસના દર્દીઓમાં થતું ચેતાઓનું નુકસાન, ખાસ કરીને જેમને ઘણાં વર્ષોથી આ તબીબી સ્થિતિ હોય છે. તે ટાઇપ-૧ તેમજ ટાઇપ-૨ ડાયાબિટીસમાં જોવા મળેલી એક જટિલતા છે.

આપણા મગજમાં અને આપણા શરીરના જુદા જુદા ભાગો વરદે સંકેતો વહન કરવામાં આપણા શરીરની ચેતા મુખ્ય ભૂમિકા ભજવે છે. દરેક પ્રકારની ચેતા કાર્ય કરવા માટે જવાબદાર છે.

સંવેનાત્મક ચેતાઓ: વસ્તુઓ સમજવામાં આપણને સહાય કરે મોટર ચેતાઓ: સંકુચિત થવા અને શરીરના અવયવોની ગતિ સક્ષમ કરવા માટે આપણા સ્નાયુઓને સહાય કરે

ઓટોનોમિક ચેતાઓ: આપણા શરીરના અન્ય કાર્યો જેવા કે પાચન, પેશાબ, રક્ત પરિભ્રમણ અને જાતીય કાર્ય નિયંત્રિત કરે.

ડાયાબિટીક પેરિફેરલ ન્યુરોપથી

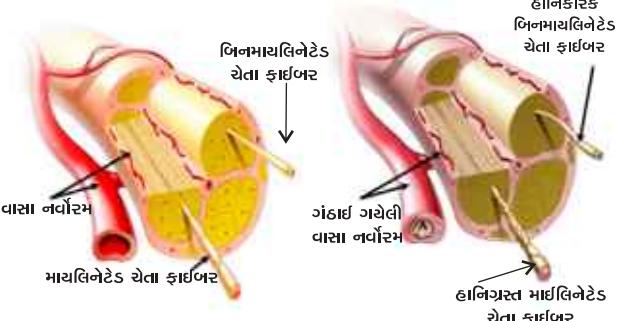
ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી અનેક પ્રકારની સમસ્યાઓ તરફ દોરી જાય છે અને ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી વિવિધ પ્રકારની હોય છે. ડાયાબિટીક પેરિફેરલ ન્યુરોપથી સૌથી સામાન્ય છે.

આમા શું થાય છે ?

ડાયાબિટીક ન્યુરોપથી સામાન્ય રીતે તમારા શરીરની બંને

સ્વસ્થ ચેતા અને રાધિકારણીઓ

ચેતા અને રાધિકારણીઓ કીપીએન દ્વારા નુકસાન પામે છે.

બાજુઓને અસર કરે છે. પેરિફેરલ ન્યુરોપથી અને ડાયાબિટીસમાં જોવા મળતી એક સામાન્ય પ્રકારની ન્યુરોપથી છે જેમાં પંલા, પગ અને હાથ પુરા પાડતી પેરિફેરલ ચેતા નુકસાન પામે છે. મોટા ભાગના લોકોમાં, અંગૂઠા અને પગમાં પ્રથમ લક્ષણો જોવા મળે છે જે ધીમે ધીમે પગ ઉપર લાય છે અને આખરે તે હાથને પણ સમાવી લે છે. લક્ષણો વ્યક્તિથી વ્યક્તિમાં જુદા જુદા હોય છે. કેટલાકને અંગૂઠા અથવા પગમાં તીવ્ર પીડા, બળતરા, કળતર અથવા નિજિયતા આવે છે, અને પ્રકારણ સ્પર્શની આત્યંતિક સંવેદનસીલતા અનુભવી શકે છે, જ્યારે અન્યમાં ફક્ત થોડા અથવા કોઈ જ લક્ષણો હોતા નથી.

પેરિફેરલ ન્યુરોપથીના લક્ષણો

- નિજિયતા આવે છે
- ઉટેજનાનું નુકસાન
- તીવ્ર પીડા
- બળતરાની પીડા
- સ્નાયુની નબળાઈ
- સ્પર્શ માટે વદેલી સંવેદનસીલતા
- નીચા રક્ત ચાપના કારણે ચક્કર આવે

- ઉત્થાનની સમસ્યા
- એકદરે થાક અને નબળાઈ
- ઉંબકા, માથાના દુઃખાવો, ઉલટી
- પેશાબની નળીઓના માર્ગની સમસ્યાઓ
- પાચનતંત્રની સમસ્યા

સમય જતા, વ્યક્તિ કોઈપણ પીડા, અથવા ગરમ અને ઢંડાને સમજવાની ક્ષમતા ગુમાવી શકે છે. ખાસ કરીને પગમાં દુઃખની સંવેદનાનું નુકસાન, ઈંજાઓનું ભોખમ મોટા પ્રમાણમાં વધે છે કારણકે તેમના મોટાભાગનું દ્યાન પર ન આવે. દા.તા. સ્લીન્ટર પર પગ મુક્તિ વખતે વ્યક્તિ પીડા અનુભવી શકે નહિં, અથવા ખરાબ કિટચ તથા શુધને કારણે ફોલ્લીઓ થવી, અથવા અંગુઠાના નખનો વિકાસ થવા પર. આમ, અલ્સર અથવા ચેપગ્રસ્ટ થા થવા માટે એક નાની ઈજા વધુ ખરાબ કરી શકે છે. આના જેવા પેરિફ્રેલ ન્યુરોપથીને કારણે પગના અલ્સરના સૌથી ગંભીર ગુંચવણોમાંથી એક એ છે કે અસરગ્રસ્ટ અંગુઠા અથવા અમુક સમયે પણ આખા પગના અંગ કપાવવાની જરૂર પડે છે. આથી તે જરૂરી છે કે તમે દરરોજ તમારા પગ તપાસો અને તેમને સાફ રાખો.

ડાયાબિટીસ ન્યુરોપથી થવાનું જોખમ કોને છે ?

ડાયાબિટીસ તરીકે તમારું સૌથી મોટું જોકમ એ છે કે સમય જતા રક્ત શર્કરાનું નબળું નિયંત્રણ. અન્ય પરિબળો જે તમારું જોખમ વધારે છે:

- કોરોનરી ધમની રોગ થવો
- ઉચ્ચ રક્ત ચાપ થવો
- ઉચ્ચ કોલેસ્ટ્રોલ થવું
- જો તમારું વજન વધારે છે

- જો તમે ધૂમપાન કરો છો
  - જો તમે વધારે પડતા આલ્કોહોલિક પીણાનું સેવન કરો છો
- સંશોધન પણ સૂચવે છે કે કેટલાક લોકો ડાયાબિટીસ ન્યુરોપથી વિકસિત કરવા માટે આનુવંશિક રીતે જોખમી હોય છે.

ન્યુરોપથી કિસ્સામાં શું કરવું જોઈએ ?

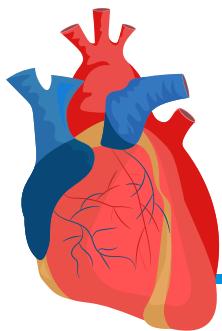
- ઈંજાઓ, પ્રણ, ફોલ્લા અથવા અન્ય સમસ્યાઓની તપાસ માટે નિયમિક પગની પરીક્ષણો
- ચેતા, સંદેશાઓ મોકલે છે તે ગતિને તપાસવા, ચેતા વહન અભ્યાસો અને ઇલેક્ટ્રોમાયોગ્રાફી (ઇ.એમ.જી.) તપાસે છે કે તેમારી ચેતા અને સ્નાયુઓ એક સાથે કેવી રીતે કાર્ય કરે છે.

દૈનિક જીવનમાં શું કરવું જોઈએ ?

- રક્ત સર્કરાને નિયંત્રિત કરો
- પેરિફ્રેલ ન્યુરોપથીના કિસ્સામાં તમારા પગને સુરક્ષિત કરો
- નિયમિત કસરત કરો જે સ્નાયુઓની શક્તિમાં સુધારો કરવામાં અને ન્યુરોપથીના લક્ષણોમાં રાહત માટે મદદ કરે છે.
- તમને મહિત્વપૂર્ણ વિટામિન્સ અને ખનિઓ મળે છે તેની ખાતરી કરવા સ્વસ્થ આહારાનું પાલન કરો.
- પગના અંગુઠાના નખ સીધા કાપવા જોઈએ અને એમરી બોર્ડરથી નરમાશથી ફાઈલ કરવા જોઈએ.
- તમારા શૂઝ પહેરતા પહેલાં કોઈપણ તીક્ષણ અથવા વિદેશી પદાર્થો માટે પહુલા તપાસો.
- સૂચવેલ દવાઓનું પાલન કરો.
- તમારા પગના તળિયાને વધુ સારી રીતે તપાસવા માટે અરીસાનો ઉપયોગ કરો.
- પગની અંગાળીઓ વચ્ચે સુનિશ્ચિત કરીને તમારા પગને સુકા રાખો.
- કમ્યુટરનો વધુ પડતો ઉપયોગ કરવાનો અને ખુલ લાંબા સમય માટે સામાન્ય સ્થિતિમાં રહેવાનું ટાળો. તમારા પગમાં લોહી વહેતું રાખો.
- દાર્ઢ અને ધૂમપાનથી દુર રહો.
- લાલાશા, કાપ, ફોલ્લીઓ અથવા અન્ય ઈંજાઓ જોવા માટે પગની નિયમિત જત-નિરીક્ષણ કરો.

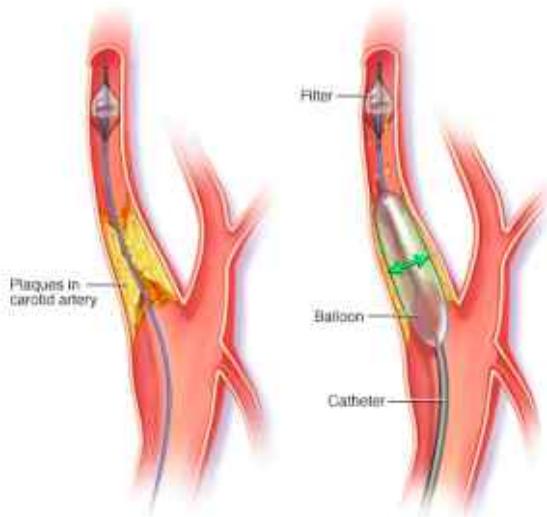
ડૉ. મનીષ પાટેલ
કન્સ્ટલન્ટ - ન્યુરો ફિલીશીયન
અથલીજી હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર

CAROTID ANGIOPLASTY AND STENTING

Overview

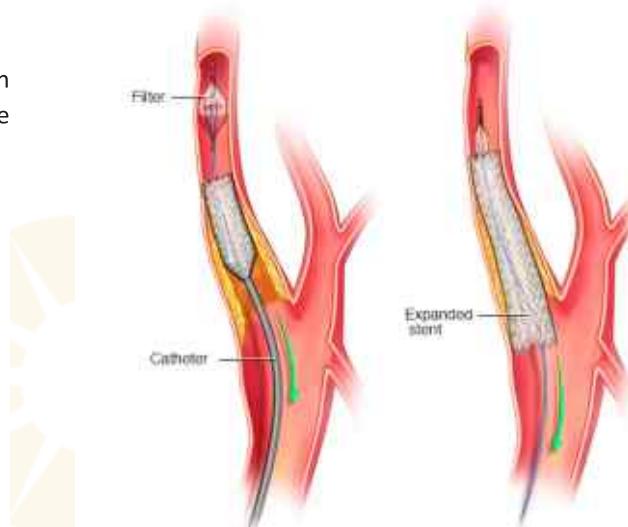
Carotid angioplasty and stenting are procedures that open clogged arteries to restore blood flow to the brain. They're often performed to treat or prevent strokes.

The carotid arteries are located on each side of your neck. These are the main arteries supplying blood to your brain. They can be clogged with fatty deposits (plaque) that slow or block blood flow to the brain — a condition known as carotid artery disease — which can lead to a stroke.

The procedure involves temporarily inserting and inflating a tiny balloon into the clogged artery to widen the area so that blood can flow freely to your brain.

Carotid angioplasty is often combined with another procedure called stenting. Stenting involves placing a small metal coil (stent) in the clogged artery. The stent helps

prop the artery open and decreases the chance of it narrowing again. Carotid angioplasty and stenting may be used when traditional carotid surgery (carotid endarterectomy) isn't possible, or it's too risky.

Why it's done

Carotid angioplasty and stenting may be appropriate stroke treatments or stroke-prevention options if:

- You have a carotid artery with a blockage of 70% or more, especially if you've had a stroke or stroke symptoms, and you aren't in good enough health to undergo surgery — for example, if you have severe heart or lung disease or had radiation for neck tumors
- You have already had a carotid endarterectomy and are experiencing new narrowing after surgery (restenosis)
- The location of the narrowing (stenosis) is difficult to access with endarterectomy

In some cases, carotid endarterectomy may be a better

choice than angioplasty and stenting to remove the buildup of fatty deposits (plaque) clogging the artery. You and your doctor will discuss which procedure is safest for you.

Risks

With any medical procedure, complications might happen. Here are some of the possible complications of carotid angioplasty and stenting:

- Stroke or ministroke (transient ischemic attack, or TIA). During angioplasty, blood clots that may form can break loose and travel to your brain. You'll receive blood thinners during the procedure to reduce this risk. During this procedure, usually a distal embolic protection device (filter) is kept distal to lesion to prevent distinguished of plaque during the procedure thus preventing stroke.

A stroke can also occur if plaque in your artery is dislodged when the catheters are being threaded through the blood vessels.

- New narrowing of the carotid artery (restenosis). A major drawback of carotid angioplasty is the chance that your artery will narrow again within months of the procedure. Special drug-coated stents have been developed to reduce the risk of restenosis.
- Stent restenosis Blood clots can form within stents even weeks or months after angioplasty. These clots may cause

a stroke or death. It's important to take aspirin, clopidogrel (Plavix) and other medications exactly as prescribed to decrease the chance of clots forming in your stent.

- Bleeding. You may have bleeding at the site in your groin where catheters were inserted. Usually this may cause a bruise, but sometimes serious bleeding occurs and may require a blood transfusion or surgical procedures.

Pre-Procedure investigation

Before a scheduled angioplasty, your doctor reviews your medical history and performs a physical exam. You may also have one or more of the following examinations:

- Carotid doppler
- computerized tomography angiography (CTA) or Magnetic resonance angiography (MRA).
- Carotid angiography

Lifestyle changes will help you maintain your good results:

- Don't smoke, avoid tobacco chewing
- Lower your cholesterol and triglyceride levels.
- Maintain a healthy weight.
- Control other conditions, such as diabetes and high blood pressure.
- Regular moderate physical activity (at least 30-45 minutes of brisk walking)

Dr. Siddhrajsinh Vala

Consultant - Cardiology
Head - Dept. of Cardiology
HCG Hospitals, Bhavnagar

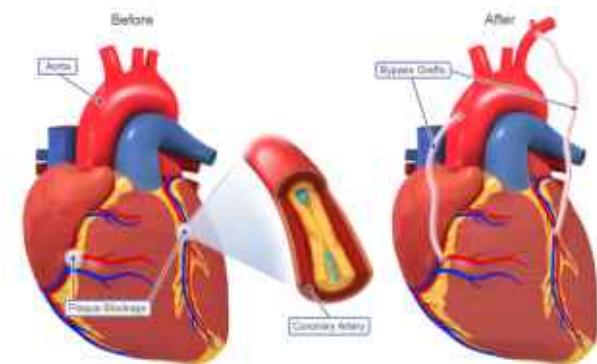

Dr. Anuj Agarwal

Consultant - Cardiology
HCG Hospitals, Bhavnagar

BIMA (Bilateral Internal Mammary Artery) Grafting

CABG (Coronary Artery Bypass Surgery) is a surgical procedure in which the patient's blocked cardiac arteries (arteries of the heart) are bypassed using patient's own vein or artery.

World over this is the most commonly performed cardiac surgery.

Conduits that are used for CABG may be vein or artery.

Arterial grafts are longer lasting than vein grafts.

Recent trend in CABG has been performing total arterial CABG where all the grafts are arterial grafts.

This surgery is called RIMA-LIMA-Y CABG or BIMA surgery.

In this surgery, patients bilateral i.e. right and left

internal mammary (RIMA, LIMA) are harvested and used as graft.

BIMA or RIMA-LIMA CABG has certain advantages over conventional CABG using vein grafts.

It provides longer relief of symptoms, patient needs to take lesser medicine and recovery from surgeries quicker than conventional CABG using vein graft.

It is much more technically difficult than conventional CABG using vein graft. Not every cardiac centre does this.

We at HCG Bhavnagar routinely perform RIMA-LIMA-Y CABG with good results.

This benefits the patients immensely and helps them to continue economically productive life.

Dr. Brajmohansingh

Director - Cardiothoracic & Vascular Surgeon
HCG Hospitals, Bhavnagar

Dr. Subhdev Bhattacharya

Consultant - Cardiothoracic & Vascular Surgeon
HCG Hospitals, Bhavnagar

**બીમારી હોય કે મહામારી
કિટીકલ કેર ટીમની છે મજબૂત તેચારી**

કિટીકલ કેર અને પથોનોલોજી વિભાગ

ડૉ. હરપાલસિંહ ડાલી
MD (Pulmonology), FCCS

શ્વાસનારોગ્રાન્યા રોગો અને કિટીકલ કેર વિભાગ

કિટીકલ કેર વિભાગ

ડૉ. પાર્શ્વાજ ઉમાટ
MBBS, MD (E. Medicine)
એમિરેજન્ચરી અને કિટીકલ કેર લિખાણાં

ઈમરજન્સી હેલ્પલાઇન નં. **૦૨૭૮-૫૫૪૦૧૦૮/૧૦૦**

LARYNGEAL CANCER

The larynx—also known as the voice box, helps us speak, breathe and swallow. Our vocal cords are part of the larynx. Laryngeal cancer is cancerous tumour of the larynx. As tumour grows, they invade and damage voice box and nearby structures.

Risk factors for laryngeal cancer

Smoking or using other tobacco products, drinking too much alcohol greatly increases risk of developing laryngeal cancer. Using alcohol and tobacco together increases the risk even more. Other risk factors for laryngeal cancer include: Old age (55 years or older), male gender, previous history of head and neck cancer, exposure to pollutants for longer duration like sulfuric acid mist, wood dust, nickel, asbestos or manufacturing mustard gas etc. Some forms of HPV (human papillomavirus), a sexually transmitted disease, can cause laryngeal cancer.

Symptoms

Symptoms are non specific, like Sore throat, persistent cough, hoarseness/voice change, lump/mass in neck/throat, trouble in making sounds-dysphonia, coughing up blood-hemoptysis, stridor-abnormal high pitched breathing sound, etc.. If patient experience these symptoms, he/she needs to visit doctor for an accurate diagnosis.

Diagnosis & Tests

Doctor after history taking dose a physical examination of throat and neck. After the initial exam, additional tests are advised to confirm a diagnosis. CT or MRI scans provide detailed images of the local part to know involvement and spread. A chest X-ray can see if cancer has spread to the lungs. Laryngoscopy is an endoscope to examine larynx. PET scan highlights abnormal areas and creates 3D pictures of tumor and surrounding area. Doctor removes a small piece of any abnormal tissue in the larynx to examine under a microscope known as Biopsy.

Staging of laryngeal cancer

Staging helps us in understanding how severe the disease is — how far the tumour has grown and if and where it has spread in the body. Laryngeal cancer can sometimes invade the thyroid, esophagus, base tongue, and spread to lungs, liver and bones.

Treatment for laryngeal cancer

Treatment for laryngeal cancer is decided after evaluation by Oncosurgeon and Multidisciplinary discussion among

Oncosurgeon, Radiation Oncologist & Medical Oncologist.

- **Surgery:** For early laryngeal cancer, surgery can remove the tumor while preserving the larynx (and the ability to speak and swallow). For advanced cancer, surgeons often need to do a laryngectomy, removing the entire larynx.
- **Radiation therapy & Chemotherapy:** Radiation therapy deliver high-energy radiation beams to kill cancer cells. The radiation targets only the tumour to minimize damage to the surrounding healthy tissue. Medical oncologists use medications to kill or slow the growth of cancer.

For early laryngeal cancer, your care team will likely recommend surgery or radiation therapy. Research has shown that both are effective. Patient may need more than one treatment also for advanced stage, like chemotherapy or radiation therapy without surgery or chemoradiotherapy after surgery to destroy remaining cancer cells.

Decision making to be done on several factors, including: preservation of voice and swallowing abilities, patient's preference, patient's age and comorbid condition, Patient's work/job profile with respect to speech, support from family members, etc.

Prevention

Following precautions can lower risk for developing all cancer, including laryngeal cancer, by living a healthy lifestyle: Quitting smoking and avoid tobacco products, Limit alcohol consumption and get deaddiction treatment for alcoholism. Eat a healthy diet & exercise.

There's no regular screening test for laryngeal cancer. But consulting doctor is necessary if patient have hoarseness, other voice changes or a persistent cough like symptoms. Early detection of cancer in early stages is easiest to treat & cure.

Dr. Pushpendra Hirpara

Consultant & Head - Radiation Oncologist
HCG Hospitals, Bhavnagar

એચ્સીજી હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર

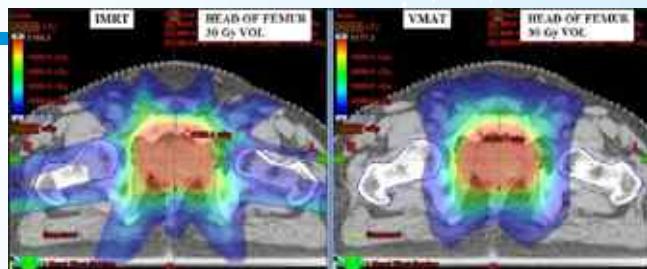
પ્રથમ અને એકમાત્ર NABH પ્રમાણિત હોસ્પિટલ

વિશેષતાઓ

- કન્પેન્શાનલ IMRT કરતા ૫૦% ટકાથી વધુ ઝડપી સારવાર
- સલામત અને ચોક્કસ ડોઝ ડિલીવરી
- તીવ્ર કાર્યક્ષમ ડોઝ વિતરણ
- સતત બદલાતા ડોઝની તીવ્રતા
- શ્રેષ્ઠ, ઝડપી અને વધુ આરામદાયક સારવાર
- ડોઝ ડિલીવરીની અનિશ્ચિતતામાં ઘટાડો

અત્યાધુનિક રેડીએશન ટેકનોલોજી
VMATની સુવિધા
પ્રથમવાર ભાવનગરમાં...

ડૉ. પુષ્પેન્દ્ર હિરપરા

કન્સલ્ટન્ટ એન્ડ હેડ -રેડિએશન ઓન્કોલોજી

૧૧૩૮, સરપણી રોડ, મેધાણી સર્કલ, ભાવનગર

www.hcghospitals.in | info.ao@hcgel.com | Follow us on :

૦૨૭૮-૬૬૪૦૦૦૦

કેન્સર એટલે કેન્સર નહીં જ

સાંપ્રતિ યુગનો રાજરોગ એટલે કેન્સર. કેન્સર એટલે કર્કરોગ. સંસ્કર્ષિતમાં કરચાને કર્ક કહેવાય. જેમ કરચાને દરરોજ પગ વધે, એમ કેન્સરનો પણ શરીરમાં બહું જલી ફેલાવો થાય છે. આજના સમયમાં આ રોગે બહું માયું ઉચક્કું છે. કેન્સર પોતાના વિકારાળ પંથી રોતરફ ફેલાઈ રહ્યું છે. એનાથી બચવા માટે દરેક વ્યક્તિએ જાગૃત બનાયું જરૂરી બને છે.

આપણી આધુનિક રહેણીકરણની, ખાણીપીણી અને અતિ આધુનિક ઉપકરણોને લીધા આ રોગ વધાડે પ્રયંક બની રહ્યો છે. એવું તમને નથી લાગતું? કેન્સર ઝીપી રાક્ષસોને નાથવા માટે એની સામે સક્રમ પડકાર જીલવા પડશે. લોકોએ પોતાની જીવનશૈલી, ખાણીપીણી બદલવી પડશે. આ રોગના મૂળ સંઘાળા પાસાથી સુમાહિતગાર થયું પડશે.

કેન્સર એટલે શું? આવો દરેકના મનમાં પ્રશ્ન ઉદ્ભવે એ સ્વાભાવિક છે.

જ્યારે શરીરના અમુક ભાગના કોપો અનિયંત્રિત બનીને વૃદ્ધિ કરવા લાગે અને શરીરના અન્ય ભાગમાં ફેલાવા અને જમાં થવા લાગે ત્યારે એના માટે કેન્સર શબ્દનો પ્રયોગ કરવામાં આવે છે. માનવશરીર અબજો કોપોનું બનેલું છે. આ કોપો જ્યારે જુના થાય, નાશ પામે કે ઈજાગ્રસ્ત થાય ત્યારે તે સ્થાનના તંદુરસ્ત કોપો પોતાની વૃદ્ધિની પ્રક્રિયા સતત ચાલતી રહે છે. આ પ્રક્રિયામાં કોપોનું વિભાજન થાય છે. કોપ વિભાજનની આ પ્રક્રિયા પર કોપકંન્ડ્રમાં આવેલા જનનીન તત્ત્વોનું નિયંત્રણ રહે છે. જેના કારણે કોપો યોગ્ય સ્થાન અને યાગ્ય સંખ્યામાં જ વિભાજન કરી શકે અને શરીરના અવયવો તેમજ પેશીઓનું કાર્ય વ્યવસ્થિત રીતે જળવાઈ રહે છે. જો શરીરના કોઈપણ સ્થાનના કોપો બહું ઝડપથી વધવા લાગે તો શરીરનું સ્વાસ્થ્ય ખોરવાઈ જાય. આ રીતે કેન્સર એ કોપ વિભાજન અને કોપવૃદ્ધિની વિષમતાથી પેદા થતો રોગ છે.

બેરોકટોક વધતા કેન્સરના કોપો પહેલા તો તે અવચયની સ્થાનિક પેશીઓ પર જોખમ ઉભુ કરે છે. પછી તે પોતાનું સ્થાન છોડીને રક્ત પ્રવાહમાં કે લસીકા પ્રવાહમાં ભજીને શરીરના અન્ય ભાગોમાં ફેલાવા લાગે છે અને પછી ગાંઠ બની જાય છે.

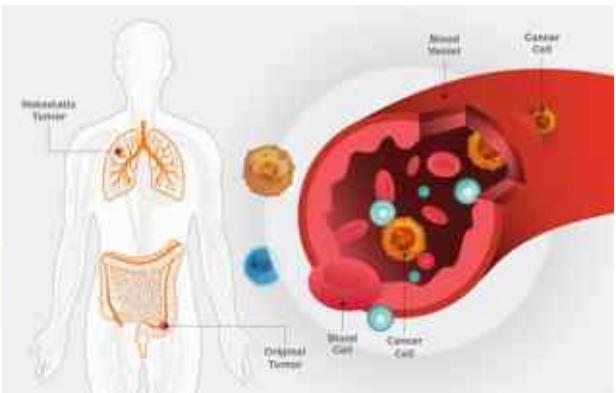
જો કે શરીરમાં જોવા મળતી દરેક ગાંઠ કેન્સરની જ હોય, એવી હોતું નથી. આવી ગાંઠ બે પ્રકારની હોય છે.

૧. નિર્દોષ કેન્સર કોપો, ગાંઠ

૨. કેન્સર ગ્રસ્ત તંદુરસ્ત કોપો, ગાંઠ

નિર્દોષ ગાંઠ : નિર્દોષ ગાંઠ કેન્સરના ચિહ્નો ધરાવતી હોતી નથી. તેના કોપો કેન્સરના કોપોની જેમાં શરીરના અન્ય ભાગમાં ફેલાતા નથી. નિર્દોષ ગાંઠને સર્જરી કરી સંપૂર્ણ રીતે દુર કરી શકાય. તે પછી મોટાભાગે ફરી થતી નથી. સામાન્ય રીતે તે સ્વાસ્થ્ય માટે ખાસ કોઈ ગંભીર હાનિ કરતી નથી કે જોખમ પેદા કરતી નથી. જો કે અમુક વખતે આવી નિર્દોષ ગાંઠ કાઢાય પછી ફરી પણ થતી જોવા મળે છે. ઉપરાંત તેનું કદ મોટું થાય તો તેની

આસપાસની પેશીઓ પર દબાણ કરી દુખાવો પણ કરે છે. પણ તે કેન્સરની ગાંઠની માફક શરીરમાં બદે ફેલાતી નથી કે જીવલેણ નીવડતી નથી.

કેન્સરની ગાંઠ: કેન્સરની ગાંઠ ભારે ઉપદ્રવ કરનારી હોય છે. તે ખુબ ઝડપથી મોટી થાય છે તે રક્ત અને લસીકા દ્વારા શરીરના દુરદુરના ભાગોમાં ફેલાવા લાગે છે. આનાથી કેન્સરની નવી ગાંઠો પેદા થાય છે. આ રીતે કેન્સર શરીરના ભાગોમાં પણ ફેલાવા લાગે છે. આમા આ રીતે ફેલાવાની પ્રક્રિયાને **Metastasis** કહેવામાં આવે છે. સર્જરી, રેડિએશન, દવા આ બધી ચિકિત્સાથી કાબુમાં આવી શકે છે. પણ કેન્સરની ગાંઠ ગમે ત્યારે ઉથલો પણ મારી શકે છે. અને ઘણીવાર જીવલેણ પણ સાભિત થાય છે.

કેન્સર શરીરના કોઈપણ ભાગમાં થઈ શકે છે. માત્ર વાળ, દાંત, નખ આ અણને બાકાત રાખી શકાય. ટુંકમાં કેન્સરના અનેક પ્રકાર છે. કેટલાંક કેન્સર ખુબ ઝડપથી વધે છે તો કેટલાક ધીમી ગતિઅને. કેન્સર થવાના ઘણાં કારણો છે.

ડૉ. નીરવ પટેલ
કેન્સરન્ટ - સર્જિકલ ઓનકોલોજી
એચ્યુસીજી હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર

ჰੈਤਲਬੇਨ ਕੇਰਵਾਲਿਆ

ਡੋ. ਪੁਸ਼੍ਪਿੰਦਰ ਹਿਰਾ ਅਨੇ ਟੀਮ ਕਾਰਾ ਭਾਵਨਗਾਰਮਾਂ ਸੌਧਰਥਮ ਵਖਤ ੨੨ ਵਰ્਷ੀਂ ਦੀ ਦੀਨੀਮਾਂ ਰਣੇਲੀ ੨੦ ਸੇ.ਮੀ.ਨੀ ਕੇਨਸਰਨੀ ਗਾਂਠਨਾ ਓਪਰੇਸ਼ਨ ਬਾਅਦ ਰੇਡਿਏਸ਼ਨ (ਸ਼ੋਕ) ਕਾਰਾ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਸਾਰਵਾਰ ਕਰਵਾਮਾਂ ਆਵੀ.

ਡੋ. ਨੀਰਵ ਥਡੇਖ਼ਰ ਅਨੇ ਟੀਮ ਕਾਰਾ ਭਾਵਨਗਾਰਮਾਂ ਸੌਧਰਥਮ ਵਖਤ ਈਨਟ੍ਰਾ ਓਪਰੇਟੀਵ ਯੁ.ਏਸ.ਜੁ. ਗਾਈਕੇਡ ਬ੍ਰੇਸਟ ਲਘੇਕਟੋਮੀ ਫੋਰ ਨੋਨ ਪਾਲਿਵਲ ਅਲੀ ਬ੍ਰੇਸਟ ਕੇਨਸਰਨੀ ਸਾਰਵਾਰ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਮਾਂ ਆਵੀ.

ਡੋ. ਸਿੰਘਰਾਜ਼ਸਿੰਘ ਵਾਲਾ (ਡੇਂ – ਡਿਪਾਰਟਮੇਨਟ ਓਫ ਕਾਰਡਿਯੋਲੋਜੀ),
ਡੋ. ਮਨੀਧ ਪਾਟਨੀ (ਨਿਊਰੋਫਿਸ਼ਨਲ ਇੱਕਾਡਮੀ) ਅਨੇ ਟੀਮ ਕਾਰਾ ਭਾਵਨਗਾਰਮਾਂ ਸੌਧਰਥਮ ਕੇਰੋਟੀਡ ਐਂਜੂਯੋਪਲਾਸਟੀ ਸਫ਼ਲਤਾਪੂਰਵਕ ਕਰਵਾਮਾਂ ਆਵੀ.

હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન

- બેસિક હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૧,૧૦૦/-
- એડવાન્સ બેસિક હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૧,૬૫૦/-
- ડાયાબીટીસ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૧,૬૫૦/-
- એડવાન્સ ડાયાબીટીસ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૨,૩૫૦/-
- કેન્સર કેર ચેક-અપ પ્લાન (સત્રીઓ) : રૂ. ૩,૦૦૦/-
- કેન્સર કેર ચેક-અપ પ્લાન (પુરુષ) : રૂ. ૩,૧૦૦/-
- કાર્ડીયો પલ્બોનરી હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૩,૧૦૦/-
- કોષ્ટેન્સિવ હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૪,૮૦૦/-
- સિનીયર સિટીઝન હેલ્થ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૬,૪૦૦/-
- હેલ્થી હાર્ટ ચેક-અપ પ્લાન : રૂ. ૨,૭૫૦/-

મુખ્યમંત્રી અમૃતમ (મા) અને
આયુષ્યમાન ભારત પ્રધાનમંત્રી જન આરોગ્ય યોજનામાં (PM-JAY)
જોડાયેલ વિનામૂલ્યે સારવાર આપતી **અચસીજુ હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર**

યોજના હેઠળ ઉપલબ્ધ સારવાર

- હૃદયરોગની સારવાર
- ધૂંટણ અને થાપાની રિલેસમેન્ટ સર્જરી
- રેડીએશન ઓન્કોલોજી
- સર્જિકલ ઓન્કોલોજી

સંપૂર્ણ પારદર્શિતા

- બિલિંગમાં ૧૦૦% પારદર્શિતા
- કોઈ છુપા (ટીડન) ખર્ચ નહીં.
- અનેક સારવાર માટે પેકેજુસ
- ૨૪ કલાક બિલિંગ સાઈકલ
- પ્રિવેન્ટીવ હેલ્થ ચેકઅપ પેકેજુસ

કોરોના વાયરસ નિવારણાના ઉપાયો

હાથ મિલાવવાની
જગ્યાએ
નમસ્તે કહો

સાલુ અને પાણીથી
વારંવાર હાથ ધોવો

ભીડવાળી જગ્યાએ
જવાનું ટાળો

ઇંક અને ખાંસી
સમયે તમારું નાક
અને મ્હો ટાંકતુ

સારી ઊંઘ લો

ગરમ
પાણી પીવું

તાજો અને
રાંધેલો ખોરાક લો

એચ્સીજી હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર

સુપર સ્પેશયાલિસ્ટ અને સ્પેશયાલિસ્ટ ડોક્ટર્સ ટીમ

કાર્ડિયોલોજી વિભાગ

ડૉ. સિદ્ધારાંધિંહ વાળા MD, DM (Cardiology) Head - Dept. of Cardiology	ડૉ. અનુજ અગ્રવાલ DNB (Medicine), DNB (Cardiology)
હૃદયરોગ તથા લોહીની જસોના બિષણાંત	

આપના આરોગ્ય પ્રત્યે રહો નિર્ધિંત,

અમે છીએ આપની સેવામાં !

કાર્ડિયોલોજી અને વાસ્ક્યુલર સર્જરી વિભાગ

ડૉ. ભાજોહન સિંહ MS, M.Ch. (CTVS) Director - Dept. of CTVS	ડૉ. શુભદેવ ભક્તાચાર્ય DNB (Gen. Surgery), M.Ch. (CTVS)
હૃદય, છાતી, ફેફસા તથા લોહીની જસોના સર્જરીના બિષણાંત	

સર્જિકલ અને રેડીઓનોન ઓન્કોલોજી વિભાગ

ડૉ. નિરવ થદેશર MS, DNB (Surgical Oncology) કેન્સર સર્જરીના બિષણાંત	ડૉ. પુષ્પેન્ડ હિરપરા MD (Radiation Oncology) Head - Dept. of Radiation Oncology રેડીઓનોન (શિક) ના બિષણાંત
--	--

ન્યુરોલોજી વિભાગ

ડૉ. મનીપ પાટની MD (Medicine), DNB (Neurology) મંજુષ, ચેતાંતુ અને સ્નાયુલોજીના બિષણાંત

કિડીલ કેર અને પલોનોલોજી વિભાગ

ડૉ. હરપાલસિંહ ડાલી MD (Pulmonology), FCCS અંગસનેનના રોગના અને કિડીલ કેર નિષ્ણાંત
--

કિડીલ કેર વિભાગ

ડૉ. પાર્થીજાન ઉમટ MBBS, MD (E. Medicine) ઇમરજન્સી અને કિડીલ કેર નિષ્ણાંત
--

એનેસ્થેશીયા વિભાગ

ડૉ. સંજય પંચાય MBBS, MD (Anesthesia) એનેસ્થેશીયારિટ	ડૉ. હાર્દિક ખાત્રી MBBS, MD (Anesthesia) કાર્ડિયાઓ એનેસ્થેશીયારિટ
---	---

ઓષ્પેરીએક અને પોર્ટન સીપેસેન્ટ સર્જરી વિભાગ

ડૉ. કૃપેન ટેલેરાર MBBS, MS (Orthopedics) છાકા તથા સાંઘાના રોગના નિષ્ણાંત
--

જનરસ અને લોપોસ્કોપીક સર્જરી વિભાગ

ડૉ. નિર્બાલ દટે MBBS, MS (General Surgery) સર્જરીના નિષ્ણાંત
--

પૈથોલોજી વિભાગ

ડૉ. ક્રિસી જેન MBBS, MD (Pathology)
--

રેડીઓલોજી વિભાગ

ડૉ. તપસ મનવર MBBS, DNB (Radiology)

વિડીલી ડોક્ટર્સ

ડૉ. ચુપરાજ લદુમ MBBS, MS (Orthopedics) છાકા તથા સાંઘાના રોગના નિષ્ણાંત દર મહિનાના બીજા અને યોગા શાલીયારે	ડૉ. હપિત પટેલ MBBS, DNB (Nephrology) કિડનીના રોગોના નિષ્ણાંત દર મહિનાના પદેસા જુર્યારે
---	---

અગાઉલી અપોઇન્ટમેન્ટ લેવી જરૂરી છે

- તમામ મેડીકલેઇમ તથા ઇન્ઝ્યોરન્સ કંપનીઓ દ્વારા ડેશલેસ સારવાર માટે માન્યતા પ્રાપ્ત હોસ્પિટલ
- મુજયમંત્રી અમૃતમ્ભ યોજના તથા આયુધ્યમાન ભારત યોજનાના લાયારીઓ માટે હૃદય રોગ, કેન્સર અને સાંઘા બદલવાની ફી સારવાર • ચુક્કરાત સરકારના કર્મચારીઓ માટે રીએમબસમેન્ટ સુવિધા

24x7 ઇમરજન્સી
સારવાર ઉપલબ્ધ

એચ્સીજી હોસ્પિટલ, ૧૧૩૮, સરપણી રોડ, મેદાણી સર્કલ, ભાવનગર - ૩૬૦૦૦૧

અપોઇન્ટમેન્ટ : ૦૨૭૮ ૯૯૪૦૦૦૦ • ઇમરજન્સી : ૦૨૭૮ ૯૯૪૦૧૦૮/૧૦૦

એચ્સીજીના નિષ્ણાત તબીબોની ટીમ હવે તમારા શહેરમાં પણ

મહુવા

દર મહિનાનાં પહેલા શનિવારે

ડૉ. મનીષ પાટની (મગજના રોગોના નિષ્ણાત)

ડૉ. પુષ્પન્દુ હિરપરા (રેડીઅશન (શેક) સારવારના નિષ્ણાત)

દર મહિનાનાં ગ્રીજા શનિવારે

ડૉ. સિધ્યરાજસિંહ વાળા (હૃદયરોગ તથા લોહિની નસોના નિષ્ણાત)

ડૉ. કૃજમોહનસિંહ (હૃદય, છાતી, ફેકસા વાળા લોહિની નસોની સર્જરીના નિષ્ણાત)

ડૉ. નિરવ થકેશ્વર (કેન્સર સર્જન)

સ્થળ : શેઠ સોનોગાડી એન્ડ એક્સ્પ્રેસ કિલનિક,
ડૉક્ટર હાઉસ, કુલેર બાગ, મહુવા.

સંપર્ક : ૭૫૭૩૦ ૩૩૩૧૪

પાલીતાણા

દર મહિનાનાં ગ્રીજા બુધવારે

ડૉ. કૃપેન ટેઈલર (ઓર્થોપેડિક એન્ડ જોઇન્ટ રીપેલેસમેન્ટ સર્જન)

દર મહિનાનાં ગ્રીજા શનિવારે

ડૉ. નિરવ થકેશ્વર (કેન્સર સર્જન)

સ્થળ : સંઘવી હોસ્પિટલ, એસ ટી બસ સ્ટેન્ડની બાજુમા, પાલીતાણા.

સંપર્ક : ૯૬૮૭૮ ૭૦૦૪૭, ૭૫૭૩૦ ૩૬૨૩૨

દર મહિનાનાં ચોથા બુધવારે

ડૉ. સિધ્યરાજસિંહ વાળા (હૃદયરોગ તથા લોહિની નસોના નિષ્ણાત)

સ્થળ : ડૉ. અમિત શાહની હોસ્પિટલ,
એસ ટી બસ સ્ટેન્ડની બાજુમા, પાલીતાણા.

સંપર્ક : ૭૫૭૩૦ ૩૬૨૩૨

બોટાદ

દર મહિનાનાં પહેલા શનિવારે

ડૉ. સિધ્યરાજસિંહ વાળા (હૃદયરોગ તથા લોહિની નસોના નિષ્ણાત)

ડૉ. નિરવ થકેશ્વર (કેન્સર સર્જન)

ડૉ. શુભેદૈવ ભવાચાર્ય (હૃદય, છાતી, ફેકસા તથા લોહિની નસોની સર્જરીના નિષ્ણાત)

દર મહિનાનાં ગ્રીજા શનિવારે

ડૉ. મનીષ પાટની (મગજના રોગોના નિષ્ણાત)

સ્થળ : ટી.એમ. વડોદરીયા હોસ્પિટલ, પાણીયાદ રોડ, બોટાદ

સંપર્ક : ૭૫૭૩૦ ૩૬૨૩૨

TM

ટસા

પહેલાં અને ગ્રીજા બુધવારે

ડૉ. કૃપેન ટેઈલર (ઓર્થોપેડિક એન્ડ જોઇન્ટ રીપેલેસમેન્ટ સર્જન)

ડૉ. પાર્થરાજ ઉમટ (ઈમરજન્સી મેડિસિન અને કિટીકલ કેર સ્પેશયાલીસ્ટ)

સ્થળ : ડૉ. ખોખાણી હોસ્પિટલ, મેઈન બજાર, ટસા (૪૯૮)

સંપર્ક : ૯૬૮૮૮૧૮૧૬૩

તળાજ

દર બુધવારે

ડૉ. સિધ્યરાજસિંહ વાળા (હૃદયરોગ તથા લોહિની નસોના નિષ્ણાત)

સ્થળ : વિયેકાન્દ હોસ્પિટલ, (ડૉ. વાળા સાહેબનું દવાખાનું),
મેઈન બજાર, તળાજ

દર મહિનાનાં ચોથા બુધવારે

ડૉ. હરપાલસિંહ ડાભી (ફેકસાના રોગના નિષ્ણાત)

ડૉ. કૃપેન ટેઈલર (ઓર્થોપેડિક એન્ડ જોઇન્ટ રીપેલેસમેન્ટ સર્જન)

સ્થળ : નાઈસ જનરલ હોસ્પિટલ, ગોપનાથ રોડ, તળાજ

સંપર્ક : ૭૫૭૩૦ ૩૩૩૧૪

અમરેલી

દર મહિનાનાં ગ્રીજા શનિવારે

ડૉ. મનીષ પાટની (મગજના રોગોના નિષ્ણાત)

સ્થળ: ડૉક્ટર હાઉસ, ભાવનગર રોડ, અમરેલી

દર મહિનાનાં ગ્રીજા શનિવારે

ડૉ. પુષ્પન્દુ હિરપરા (રેડીઅશન (શેક) સારવારના નિષ્ણાત)

સ્થળ : રાધેનેંદ્ર મલ્ટી સેચ્યાલીટી હોસ્પિટલ
કેરીયા રોડ, અમરેલી.

સંપર્ક : ૭૫૭૩૦૩૬૨૩૨

ધંધુકા

દર મહિનાનાં ચોથા શનિવારે

ડૉ. અનુજ અગ્રવાલ (હૃદયરોગ તથા લોહિની નસોના નિષ્ણાત)

સ્થળ : આરએમેસ હોસ્પિટલ, ભાવનગર હાઇવે, ધંધુકા

દર મહિનાનાં ગ્રીજા અને ચોથા શનિવારે

ડૉ. હરપાલસિંહ ડાભી (ફેકસાના રોગના નિષ્ણાત)

સ્થળ : લક્ષ્મી મેડિકલ સ્ટેર, લક્ષ્મી ઓટોમોબાઈલની બાજુમાં,
એસ.ટી. બસ સ્ટેન્ડ સામે, ધંધુકા

RNI No.- GUJBIL/2015/69953

Registered Under Postel Registration No. AHD-C\72\2021-2023 Valid up to 31st December 2023,

Permitted to post at PSO, Ahmedabad on 21st & 22nd of every Month

એચેસીજુ હોસ્પિટલ્સ, ભાવનગર

૧૧૩૮, સર પટેલ રોડ, મેધાવી સર્કલ, ભાવનગર – ૩૬૪૦૦૧

ફોન : ૦૨૭૮ – ૬૬૪૦૦૦ | Web: www.hcghospitals.in

એચેસીજુ હોસ્પિટલ્સ, અમ્રાવાત

મીઠાખલી, એલિસબ્રિજ, અમદાવાદ-૩૮૦૦૦૬

ફોન : ૦૭૯-૪૦૦ ૧૦ ૧૦૧ | Web: www.hcghospitals.in

એચેસીજુ કેન્દ્ર, વડોદરા

સન કાર્મા રોડ, વડોદરા – ૩૯૦૦૧૨

ફોન : ૦૨૬૫ – ૨૩૦ ૪૦૦૦ | Web: www.hcghospitals.in

એચેસીજુ કેન્દ્ર, અમ્રાવાત

સોલા સાયન્સ સીટી રોડ, સોલા ખિજ પાસે, એસ.જી. વાર્ડે, અમદાવાદ – ૩૮૦૦૬૦.

ફોન : ૦૭૯-૪૦૪ ૧૦ ૧૦૧ | Web: www.hcghospitals.in

એચેસીજુ હોસ્પિટલ્સ, રાજકોટ

અયોધ્યા રોડ, એચેસીજુ હોસ્પિટલ રોડ, આસ્થા એવન્યુ પાસે, ૧૫૦ ફુટ ટીંગ રોડની પાછળ,

રાજકોટ-૩૬૦૦૦૫. ફોન : ૦૨૮૫-૬૯૮૯૦૦૦ | Web: www.hcghospitals.in

If undelivered, please return to :
HCG Hospitals, Mithakhali, Ellisbridge,
Ahmedabad-380006

Printed and Published by DR. BHARAT GADHAVI on behalf of HCG MEDI-SURGE HOSPITALS PRIVATE LIMITED and
Printed at Print Vision Private Limited., Print Vision House, Opp. Central Bank of India, Ambawadi, Ahmedabad – 380 006. Published at
HCG MEDI- SURGE HOSPITALS PRIVATE LIMITED. Mithakhali, Ellisbridge, AHMEDABAD – 380 006. Editor - DR. BHARAT GADHAVI.

Place of Publication : HCG MEDI-SURGE HOSPITALS PRIVATE LIMITED, Mithakhali, Ellisbridge, Ahmedabad-380006

Please write us : info.ao@hcgel.com